

Monumentnummer*: 512343

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 16 juni 1999
Kadaster deel/nr 82666/68

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Vrouwenparochie Waadhoeke Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Vrouwenparochie

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Lieve Vrouwe Parochie F 1183

Omschrijving**

Inleiding

Het TRANSFORMATORGEBOUW (Lage Spanning Verdeel Installatie, LSVI) te Vrouwenparochie is gelegen ten noorden van de Middelweg en naar het zuiden georiënteerd. Het ligt op een smal perceel tussen de weg aan de zuidzijde, een houten poort van een ernaast gelegen bedrijf aan de oostzijde en weiland aan de noord- en westzijde. Het is gebouwd in 1916, in Overgangsstijl, in opdracht van het Provinciaal Elektriciteitsbedrijf in Friesland Het PEB is in 1916 opgericht als opvolger van de gemeentelijke elektriciteitscentrales. De eerste transformatorgebouwen dateren uit het laatste decennium van de vorige eeuw en werden in hoge plaatijzeren zuilen ondergebracht. Pas na 1910 werden veel van deze zuilen vervangen door de onderkomens van baksteen. Dit ontwerp komt waarschijnlijk uit de eigen tekenkamer van het PEB. Deze LSVI voorzag -en voorziet nog steeds- de omliggende agrarische bedrijven van elektriciteit. De machines zijn gemoderniseerd; deze vallen buiten bescherming van rijkswege vanwege de te geringe ouderdom.

Omschrijving

Het transformatorgebouw heeft een L-vormige plattegrond en is één bouwlaag hoog. Het is uit bakstenen opgetrokken, bepleisterd en in wit en grijs (de plint) overgeschilderd. Het wordt gedekt door een samengesteld dak (schilddak en tentdak) van rode Hollandse

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

pannen, waarvan de dunne houten daklijst op smalle klosjes rust. Op het tentdak staat een grote vierkante houten bekroning met tentdak, waarin de ventilatiekoker uitmondt. Op de nok van het schilddak is een rode sierbol geplaatst. Het gebouw bestaat uit twee ruimtes die door een wand worden gescheiden: één voor de laagspanning (onder het schilddak) en één voor de hoogspanning (onder het tentdak). De stalen deuren met betonnen lateien bevinden zich in de zuidoosthoek, onder het schuin aflopende gedeelte van het tentdak dat aan een kant op een grote, driehoekige dunne console rust. De deuren zijn recent door nieuwe vervangen als gevolg van vernieuwde veiligheidsvoorschriften. In de voor-, achter- en westelijke zijgevels zijn respectievelijk drie, twee-maal-twee en drie verticale vensters geplaatst; alleen de vensters in de voorgevel hebben nog de originele glastegels. Aan de onderkant van iedere gevel zitten twee ventilatieroosters. De oostgevel en een deel van de noordgevel worden door het aangrenzende bedrijf aan het zicht onttrokken.

Waardering

Het transformatorgebouw te Vrouwenparochie is van algemeen cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als bijzondere uitdrukking van een technische en typologische ontwikkeling;
- vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp, in vergelijking tot de overige ontwerpen van transformatorgebouwen, met name binnen de provinciale grenzen;
- vanwege de samenhang tussen exterieur- en (nieuwe) interieuronderdelen en de functie;
- vanwege de situering, verbonden met de ontwikkeling van de streek;
- vanwege de in grote mate aanwezig architectonische gaafheid van het exterieur;
- vanwege de functionele en typologische zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Nutsbedrijf